

בצורה מכובדת ומכבדת.

ההפתעה באה דיוקא מצד הציבור החרדי, הרגיל ליהדות "כבדה". מתברר שדיוקא כחוגים אלה חוטפים את הדף המביא נושאים שונים בצורה בהירה ופשוטה. אגב זאת מגלה הרב ברוד כי 2,500 עותקים מופצים מדי שבוע בבתי כנסת מחוץ לישראל.

מסרים ברורים

רשימה זו אינה נועדת לתת "כיסוי" לכל עתוני בתי הכנסת, שהרי כאלה רואים אור במהדורות מקומיות מצומצמות, במהדורות עירוניות רחבות יותר וכמובן במהדורות ארציות כמו שני העתונים שתוארו. אין ספק כי כל אחד מהעתונים יש בו משום ביטוי להשקפת עולם, ועל כן אין תימה, שהעתון "עונג שבת" הרואה אור מטעם החוגים הדתיים של הליכוד, מקיים פינה קבועה בנושא "זכותנו על הארץ" ומביא את "דעתו של...". המוקדשת לנושאים אקטואליים ממש, כמו למשל, משמעות מינויו של משה ארנס לשר הביטחון (גיליון ינואר 1991), וכדומה. האם זהו נושא מתאים לקריאה בבית הכנסת? על כך יכולות הדעות להיות חלוקות, אבל בהיות הדף כלי תקשורת, נראה שעורכיו סברו שהקוראים ימצאו עניין גם בנושא חשוב זה.

"עיוני שבת" של התנועה המסורתית פסק להופיע, בשל קשיים תקציביים, ויהיה מי שיאמר כי כאשר המסרים היהודים מעורפלים — גם התוצאות כאלה. מה שברור, שהפריחה בתחום עתוני בתי הכנסת היא בקרב היהדות האורתודוקסית, וזאת בשל המחויבות לבוא לבית הכנסת. כאשר המחויבות יורדת, נראה שגם התפוצה יורדת.

ושומר שבת ומניח תפילין מידי יום וגם לזה המגיע בשבת לבית הכנסת ואחר כך נוסע לים. "אני לא פונה ליהודי החילוני ואני לא פונה ליהודי החרד ועל כן כל אחד יכול למצוא בעתון מה שמעניין אותו." נוכחותו של הרבי מלובביץ' מורגשת היטב בעתון. "אני לא צריך לקבל 'הכשר' שבועי, אבל כמו כל פרסום של חב"ד, גם זה מגיע לעיונו." ובכל זאת, בכל גיליון, בראש עמוד 2, מופיע המדור הקבוע "שולחן שבת", ובו שיחה הקשורה לפרשת השבוע על פי שיחות קודמות שנתן הרבי מלובביץ'. בשער הגליון בא מאמרו העיוני של הרב ברוד ובציודו אחד משלושת המדורים המתחלפים: מכתבים למערכת (מגיעים יותר משלושים בשבוע), "יש חדש" המסקר חדשות מעולם החסידות בכלל וחב"ד בפרט, וסקירת ספרים חדשים, כולם בתחומי הדת והמסורת. הרב ברוד מכין את העתון בחדר צנוע במרכז צעירי חב"ד בכפר חב"ד. בכל גיליון נכלל סיפור חסידי וכן המדור "מן המעין", המביא אמרות וחידודים מספרות חז"ל והחסידות על פסוקי פרשת השבוע. עמוד 3 מוקדש תמיד לסיפור מעובד מאוצר הסיפור העממי היהודי וכן לרשימה על ערך ב"יסודות החסידות". בעמוד 4 מופיעים דרך קבע שני מדורים: "חיים יהודיים", שבו מוצגת דמות ראוייה לציון בחיים היהודיים ו"פינת ההלכה", שבה עונה הרב יוסף גינבורג על שאלות המגיעות אליו ישירות או באמצעות המערכת.

"שיחת השבוע" הוא עתון הרחוק מהפוליטיקה הישראלית, אבל הוא אינו מתנזר מתגובות לנושאים מדיניים אקטואליים. "ההנחה שלי", אומר הרב ברוד, "שיהודי המקבל את 'הדף', ביום שיש לא רוצה עוד עמוד בעתון, כי אם משהו שירומם את הנפש, וזה מה שאני מבקש לעשות לו

המחברים

שלום רוזנפלד: ראש התוכנית ללימודי עתונאות והמכון לחקר העתונות היהודית בעולם, אוניברסיטת תל אביב. מייסדי "מעריב" ועורכו הראשי, 1974-1980.

פרופ' דב לוין: שופט בית המשפט העליון, ירושלים.

ד"ר גד ברזילי: החוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב. מתמחה בנושאי דמוקרטיה וביטחון לאומי, לימודי מלחמה ושלום ופוליטיקה ישראלית.

זאב שיף: הפרשן הצבאי של העתון "הארץ".

יוסף פינקלסטון: העורך הדיפלומטי של ה"גיאויש כרוניקל". המאמר שבחוברת, משקף את דעתו האישית בלבד.

ד"ר מנוחה גלבוע: מרצה בכירה בחוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל אביב. עוסקת בחקר העתונות העברית מראשיתה.

רינה סמואל: עתונאית. עבדה ב"טיים" וב"ניו יורק טיימס". שימשה שנים רבות כעוזר מיוחד של נשיא מכון וייצמן. בתו של מאיר גרוסמן.

אראל גינאי: כתב ופובליציסט בעתון "ידיעות אחרונות". שימש ככתב העתון בכמה מכינות העולם. כתב עתוני חוץ בישראל.

דב מ. סיסקל: מנהל המרכז לתיעוד שעל יד האגודה הישראלית לעידוד מחקר יהדות אמריקה הלטינית. מתמחה בחקר תולדות העתונות היהודית בארצות אלו.

גבריאל צפרוני: כתב ב"דואר היום". כתב חוץ במשך עשרות שנים ("דיילי טלגרף", "ניו יורק הרלד טריביון"). עורך "הבוקר".

בלה גוטרמן: בעלת תואר מ"א בהיסטוריה של עם ישראל, אוניברסיטת תל אביב. מתמחה בחקר השואה. בוגרת התוכנית ללימודי עתונאות, אוניברסיטת תל אביב.

אהוד גרף: בעל תואר מ"א בסוציולוגיה ואתרופולגיה, אוניברסיטת תל אביב. עורך תוכניות בגלי צה"ל.

יואל רפל: חוקר תולדות ארץ ישראל. עורך תוכניות בקול ישראל.